

Vastaus kirjalliseen kysymykseen näytelmäkirjailijoiden ja oikeudenomistajien huomioimisesta kulttuurin määrärahalisäyksessä koronakriisin vuoksi

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Marko Kilven /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 335/2020 vp:

Mitä hallitus aikoo tehdä, että kulttuuriin suunnatun lisämäärärahan hakuohjeissa huomioidaan näytelmäkirjailijat/oikeudenomistajat lipputulosten menetyksien korvauksissa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Koronapandemian aiheuttamat taloudelliset ongelmat koskevat kaikkia kulttuurin ja taiteen toimialoja. Opetus- ja kulttuuriministeriö on järjestänyt neuvotteluja taiteen ja kulttuurin toimialan järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa ja pyytänyt näitä toimittamaan ministeriölle mahdollisimman tarkkoja laskelmia koronapandemiasta aiheutuvista menetyksistä, ehdotuksia keinoiksi turvata välttämätön toimeentulo sekä muita kuin rahaan liittyviä keinoja taiteen ja kulttuurin alan yhteisöjen ja ammattilaisten työllisyyden ja toimeentulon turvaamiseksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriön huhtikuussa 2020 teettämän kyselyn alustavien tulosten perusteella on nähtävissä se, miten monin eri tavoin koronapandemia vaikuttaa luovan työn tekemiseen, tulojen muodostumiseen ja jopa tulojen yhtäkkiseen loppumiseen eri taiteenaloilla. Saaduista vastauksista kirjailijoiden, mukaan lukien näytelmäkirjailijoiden, tilanne poikkeaa selvästi esimerkiksi esittävän taiteen, kuten näyttelijöiden ja muusikoiden, tai kuvataiteen tekijöiden tilanteista. Yhteistä kaikille taiteen aloille tässä tilanteessa on kuitenkin se, että luovan työn tekijän tulot voivat yhtäkkiä kokonaan loppua tai vähentyä teosten tai oikeuksien myynnin vähenemisen vuoksi tai että tulevaisuudessa odotettavissa olevat tekijänoikeustilitykset laskevat huomattavasti.

Hallituksen ensimmäinen toimenpide koronapandemian taiteen ja kulttuurin ammattilaisille aiheuttamien ongelmien lieventämiseksi tehtiin maaliskuussa 2020. Kyse oli yksityisten säätiöiden ja valtion yhteisestä panostuksesta. Vuoden 2020 ensimmäisessä lisätalousarvioesityksessä yksityiset säätiöt ja rahastot lahjoittivat yhteensä 900 000 euroa valtiolle. Säätiöiden osuus kasvoi 100 000 euron verran vuoden toisessa lisätalousarviossa. Lahjoituksilla sekä opetus- ja kulttuuriministeriön 500 000 euron ja Taiteen edistämiskeskuksen 100 000 euron rahoituksella saatiin kokoon yhteensä 1 600 000 euron tukipaketti taiteen ja kulttuurin alan ammattilaisten apurahoihin. Taiteen edistämiskeskus sai 3737 hakemusta, joista kirjailijoiden hakemuksia oli 336. Yhteensä 3 000 euron suuruisia apurahoja myönnettiin 533 taiteilijalle, joista kirjailijoita oli 44. Kullekin taiteen alalle myönnettyjen apurahojen osuus oli suhteessa saapuneiden hakemusten määrään.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 335/2020 vp

Taiteen ja kulttuurin toimialojen kanssa käytyjen neuvottelujen ja niistä saatujen tietojen pohjalta opetus- ja kulttuuriministeriössä valmisteltiin taiteen ja kulttuurin toimialan tukemista koskeva ehdotus 9.4.2020 annettuun vuoden toisen lisätalousarvioesitykseen, jonka eduskunta hyväksyi 24.4.2020. Se sisältää yhteensä noin 45 miljoonan euron lisämäärärahan taiteen ja kulttuurin tarpeisiin koronakriisistä selviämiseksi. Määrärahasta 40,3 miljoonaa on tarkoitettu kulttuuri- ja taidelaitoksille, kulttuuritapahtumille, elokuvateatterille ja muille kulttuurialan yhteisöille sekä taiteen ja kulttuurin alan ammattilaisille, taiteilijoille, ammatinharjoittajille ja muille kulttuurin toimialan henkilöille. Taiteilijoille ja taiteen alojen ammatinharjoittajille, mukaan lukien kirjailijat ja näytelmäkirjailijat, määrärahasta osoitetaan yhteensä 8,7 miljoonaa euroa myönnettäväksi 3 000 euron suuruisina apurahoina. Niiden myöntämisestä vastaa Taiteen edistämiskeskus. Haku on avautunut 1.5.2020 ja se päättyy 15.5.2020. Määrärahasta voidaan myöntää enintään 2900 apurahaa.

Hakuilmoituksen mukaan korona-apurahoitus on tarkoitettu luovien alojen sekä kulttuuri- ja taidealan ammattilaisille, joiden työskentelymahdollisuudet ovat vähentyneet ja toimeentulo on heikentynyt koronapandemian vuoksi 13.3.-31.5.2020 välisenä aikana. Hakijoina voivat olla mm. muusikot, näyttelijät, tanssijat, kuvataiteilijat, muotoilijat, kirjailijat, lavastajat, ääni- ja valoteknikot, leikkaajat, maskeeraajat, lavakoomikot, kuvittajat jne.

Hallitus seuraa jatkuvasti koronatilanteen kehitystä ja sen vaikutuksia myös kulttuurin ja taiteen toimialoilla.

Helsingissä 14.5.2020

Tiede- ja kulttuuriministeri Hanna Kosonen